

POSTANOWIENIE

Dnia 30 listopada 2015r.

Sąd Okręgowy w Świdnicy II Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie następującym:

Przewodniczący SSO Agnieszka Terpiłowska

po rozpoznaniu w dniu 30 listopada 2015r. na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku Z. Z.

o zwolnienie od kosztów sądowych i ustanowienie pełnomocnika z urzędu

na skutek zażalenia wnioskodawcy na postanowienie Sądu Rejonowego w Dzierżoniowie z dnia 20 października 2015r. sygn. akt I Co 778/15

postanawia:

oddalić zażalenie.

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem z dnia 20 października 2015r. Sąd Rejonowy w Dzierżoniowie odrzucił skargę na orzeczenie referendarza sądowego – zarządzenie o zwrocie wniosku z dnia 11 września 2015r. W uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia Sąd pierwszej instancji wskazał, iż zgodnie z art. 398²² § 1 zd. 1 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. na orzeczenia referendarza co do istoty sprawy oraz na orzeczenia kończące postępowanie jak również orzeczenia o których mowa w art. 394 § 1 pkt 1,2,4² i 5-9 k.p.c. przysługuje skarga, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej. Sąd pierwszej instancji wskazał, iż zarządzenie referendarza o zwrocie wniosku o zwolnienie od kosztów i ustanowienie pełnomocnika z urzędu nie podlega zaskarżeniu w drodze skargi na czynności referendarza sądowego. Skarga jako niedopuszczalna podlegała odrzuceniu.

Zażalenie na powyższe postanowienie złożył wnioskodawca wnosząc o wyeliminowanie w/w zarządzenia jako mijającego się z faktami i zasadą legalizmu. Skarżący wniósł o uznanie zaskarżonego postanowienia i zarządzenia referendarza jako nieważnych z mocy prawa.

Sąd Okręgowy zważył:

Zażalenie nie było zasadne.

Zarządzenie wydane przez referendarza sądowego w przedmiocie zwrotu wniosku o zwolnienie od kosztów oraz ustanowienie pełnomocnika z urzędu jest niezaskarżalne. Słusznie Sąd pierwszej instancji wskazywał na treść przepisu art. 398²² § 1 zd. 1 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. określając orzeczenia na jakie skarga przysługuje.

Wniosek o zwolnienie od kosztów i ustanowienie pełnomocnika z urzędu został wniesiony przed wszczęciem postępowania w sprawie, co jest dopuszczalne w świetle art. 105 § 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. Nr 2014r. poz. 1025). Stosownie do treści art. 398²² § 1 zd. 1 k.p.c. skarga na orzeczenie referendarza przysługuje na orzeczenia kończące postępowanie i wskazane w treści art. 394 § 1 pkt 1,2,4² i 5-9 k.p.c. Sąd Okręgowy zwraca uwagę na fakt złożenia wniosku przed wytoczeniem sprawy ze względu na konieczność dokonania oceny czy orzeczenie referendarza kończy to odrębne, incydentalne postępowanie i czy ewentualnie należałoby uznać dopuszczalność wniesienia skargi w oparciu o treść art. 394 § 1 pkt 1 k.p.c.

W orzecznictwie przyjął się pogląd iż zarządzenie o zwrocie pozwu nie kończy postępowanie w sprawie (por. postanowienie SN z dnia 11 lipca 1997 r., II CKN 315/97, Legalis, uchwała SN z dnia 28 kwietnia 2010 r., III CZP 10/10, Legalis i cyt. w nich orzecznictwo). Podstawą zwrotu pozwu pozostaje uchybienie warunkom formalnym, jakim powinien odpowiadać pozew a badanie pod względem przesłanek formalnych pozwu zmierza do prawidłowego wszczęcia procesu. Pozew zwrócony nie wywołuje skutków, jakie ustawa wiąże z jego wniesieniem i jego zwrot nie stanowi przeszkody do jego późniejszego ponownego wniesienia do sądu po uzupełnieniu wskazanych braków formalnych.

Powołany przepis art. 398²² § 1 zd. 1 k.p.c. określając dopuszczalność wniesienia skargi na czynności referendarza odnosi się również do rozróżnienia, jakie czyni przepis art. 394 § 1 k.p.c. na postanowienia kończące postępowanie i te szczegółowo wymienione w treści przepisu. Odpowiednio należało zatem przyjąć, iż przedmiotowy wniosek odnoszący się do wszczęcia samodzielnego postępowania ale jedynie w przedmiocie zwolnienia od kosztów i ustanowienia pełnomocnika z urzędu, na etapie, na jakim został zwrócony, na razie rozpoczął fazę wstępną postępowania ograniczającą się do badania pod względem formalnym wniosku i zaskarżone zarządzenie nie miało charakteru orzeczenia kończącego postępowanie.

W orzecznictwie przyjęło się również, iż jako orzeczeń kończących postępowanie w sprawie nie należy traktować orzeczeń, które zamykają jedynie jakiś fragment sprawy lub jej boczny nurt, rozstrzygając kwestie wpaddingowe albo finalizują postępowanie pomocnicze bądź czynności przygotowawcze (por. uchwała SN z dnia 27 marca 2008 r., III CZP 11/08, i cyt. w nim orzecznictwo, Legalis). Przepis art. 394 § 1 k.p.c. wskazuje na orzeczenia kończące sprawę czyli stosunek regulowany przepisami prawa materialnego (por. uchwała SN z dnia 6.10.2000 r., III CZP 31/00, Legalis). A zatem orzeczeniem kończącym postępowanie nie jest zarządzenie wydane w postępowaniu pomocniczym umożliwiającym jedynie wytoczenia samej sprawy.

Oprócz orzeczeń kończących postępowanie w sprawie przepis art. 394 § 1 k.p.c. wymienia na inne orzeczenia, które podlegają zaskarżeniu i w tym zakresie wskazuje jedynie zarządzenie o zwrocie pozwu. Pozostałe zatem zarządzenia, którym nie można przypisać przymiotu kończących postępowanie i nie dotyczą zwrotu pozwu nie podlegają zaskarżeniu. Na zarządzenie zatem o zwrocie wniosku wydane w sprawie nie przysługiwała skarga.

Zasadnie zatem Sąd pierwszej instancji zaskarżonym postanowieniem odrzucił skargę wnioskodawcy jako niedopuszczalną.

Mając powyższe na uwadze zażalenie wnioskodawcy podlegało oddaleniu na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.